

ASOCIACE ČESKÝCH, MORAVSKÝCH A SLEZSKÝCH MUZEÍ A GALERIÍ

Z JEDNÁNÍ EXEKUTIVY AMG

11.II.1992 se sešla exekutiva AMG v Pardubicích spolu s pracovní skupinou, která pod vedením RNDr. V. Tlustáka z VM Olojmouc bude pracovat na návrhu koncepce regionálního ústavu (pracovní název): to znamená regionálního muzea, které by mělo odstranit ještě více se rýsu jící určitou dvojkolejnou nebo překrývání v činnostech regionálních muzeí a pracovišť památkové péče a regionálních orgánů ochrany přírody. Projekt by měl směřovat k zjištění možnosti součinnosti, případně určité symbioze těchto institucí za předpokladu, že se takové řešení prokáže být efektivní. Členy pracovní skupiny se stali dále Ing. Starosta (muzeum Zlín), dr. Špička (Teplice), dr. Čvančara (Liberec), dr. Melzer (Šumperk), dr. Sigl (Hradec Králové), dr. Fišer (Kroměříž), Švancara (Plzeň), dr. Čapková (Roztoky u Prahy), dr. Panenková (České Budějovice). Předseda AMG infor-

moval, že v lednu požádal o spolupráci na tomto projektu předsedu Muzeologické společnosti dr. Stránského, který přislíbil zpracovat expertní materiál o řešení otázek vztahu muzeí a památkové péče ve vybraných státech v Evropě. Exekutiva dále jednala samostatně o dalších otázkách, zejména projednala stanovisko k návrhu zásad zákona ČNR o restaurátorské komoře výtvarných umění (viz podrobněji ve Věstníku AMG č.3/92) a jednala o dalším postupu v této záležitosti. Dalšími body programu bylo stanovisko k návrhu zásad zákona o předmětech kulturní hodnoty, který vypracoval odbor pam.péče, muzeí a galerií MK ČR. Návrh zákona by měl řešit problematiku povolování vývozu tzv. starožitností a předmětů muzejní povahy a uplatnění tzv. předkupního práva pro muzea a galerie. Bylo konstatováno, že návrh v té podobě, jak byl předložen, je zcela nepřijatelný. Exekutiva také jednala o postupu, jak reagovat na návrh novely zákona o obecních úřadech a přenesení

některých pravomocí z okresních úřadů na obce. Z ustanovení návrhu, který se exekutivě podařilo náhodou (!) získat, vyplývá, že k 1.I. 1993 by všechna okresní muzea bez výjimky přešla do správy obcí. Projednány byly i další organizační záležitosti.

Další zasedání exekutivy se konalo 20.II. 1992 v Praze. Po-kračovalo jednání o situaci okresních muzeí v návaznosti na připravovanou novelu zákona o okresních úřadech a o obcích. Exekutiva bude v této věci jednat s ředitelem OPPMG MK ČR, připraví dopis pro ministra kultury ČR a kulturní výbor ČNR, urychlit je třeba práce na konцепci regionálního ústavu. Dále se exekutiva zabývala stavem jednání o návrhu zásad zákona o restarátorské komoře výtvarných umění. Jednala o nabídce firmy Public History na určité služby pro AMG (firmu vede dr. T.Grušich). Odpoledne se měla konat schůzka exekutivy s ředitelem OPPMG MK ČR dr. Razímem, který však byl odvolán k naléhavému jednání. Exekutiva jednala s dr. Žalmanem z MK ČR a diskutovalo se mimo jiné o možnosti zřídit odborné profesionální pracoviště AMG.

Exekutiva se sešla poté 12.III. 1992 v Brně a ve svém programu se především věnovala přípravě jednání senátu AMG. Předtím se sešli 4.III. v Praze předsedové regionálních kolégij české komory a na programu byla informace o problémech řešených orgány AMG, obsáhlá byla diskuse k výše naznačeným aktuálním otázkám (projekt vlastivědného

ústavu, otázka existence okresních muzeí, zákon o restaurátor-ské komoře). S obdobným progra-mem se sešla 5.III. v Brně moravskoslezská komora AMG. 17.III. v Praze zasedala konzer-vátorská komise, která se kromě jednání o problematice zákona o restaurátorské komoře usnesla jako poslední z někdejších komisi při ÚMK NM v Praze, že bude nadále působit při AMG. Z ostatních komisí při AMG nehodlá pracovat jen komise knihovníků. V průběhu tohoto období se několikrát sešla pracovní skupina připravující projekt vlastivěd-ného ústavu a připravila koncept základních tezí (jsou k dispozi-ci členům senátu), konstatováno bylo, že dr. Stránský přislibený materiál nepřipravil. Dále začala pracovat pracovní skupina pro přípravu prováděcí směrnice k návrhu muzejního zákona (zej-měna část o evidenci sbírek). Skupina pracuje pod vedením ře-ditele Národního muzea dr. Stloukala s tím, že časový har-monogram práce skupiny závisí na předložení textu zásad zákona ministerstvem kultury.

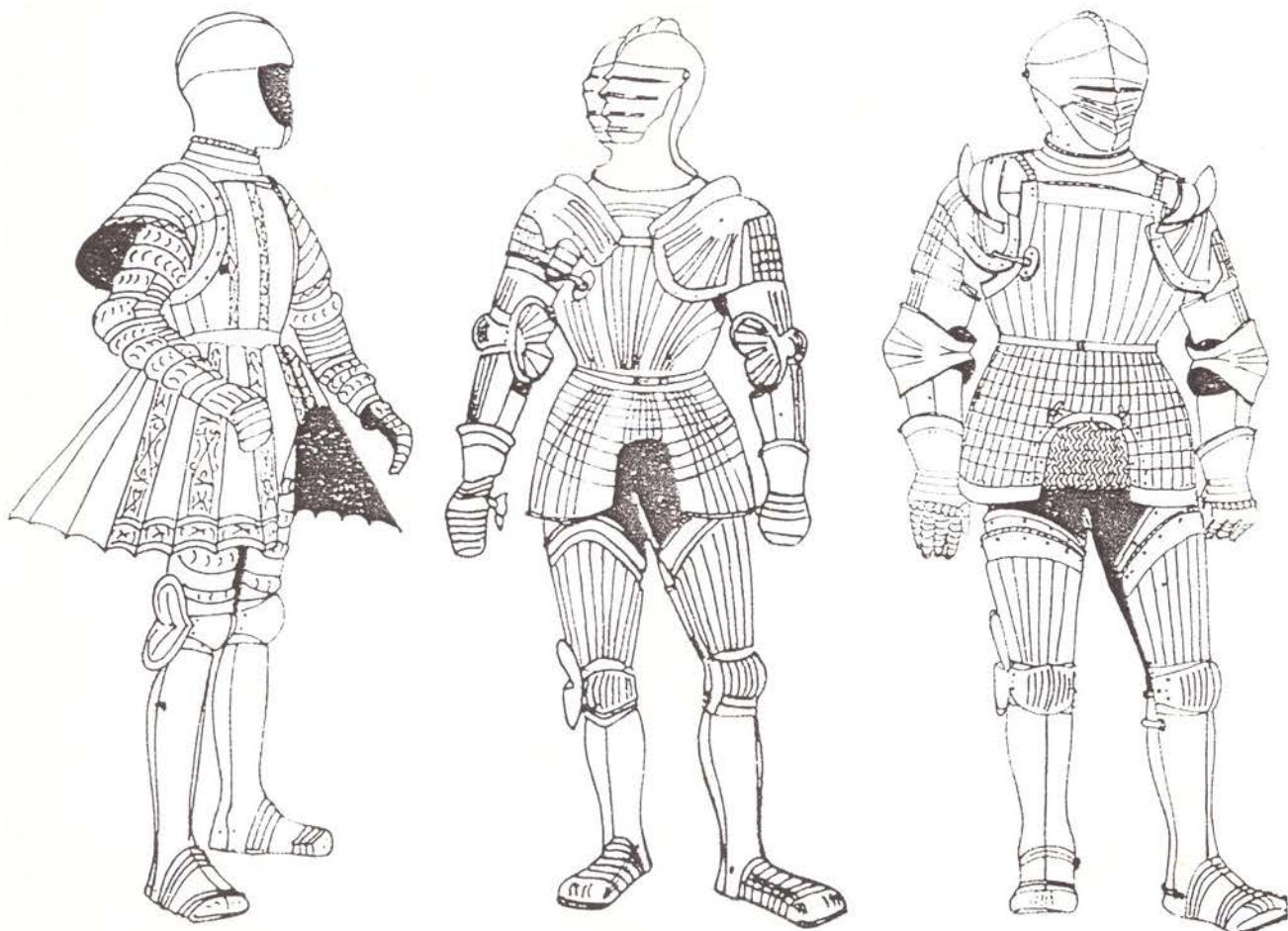
Dne 19.III.1992 se v Praze konalo první zasedání senátu AMG. Senát přijal k jednotlivým bodům jednání usnesení, které zde zveřejňujeme spolu s dalšími schválenými materiály: rozpočtem AMG na rok 1992, úkoly AMG na rok 1992.

Senát AMG se sešel znova 14.IV. 1992, aby projednal dva závažné body. Stanovil postup, jak reagovat na připravovanou novelu zákona o přenesení pravo-moci okresních úřadů na obce

a s tím souvisící otázku další existence okresních muzeí. V tom uložil exekutivě urychleně vypřacovat ve smyslu jednání stanovisko, které bude předáno ministru kultury ČR a poslancům ČNR. Druhým bodem programu bylo stanovisko k návrhu zásad zákona o památkové péči. Bylo konstatováno, že MK ČR ze zcela nepochopitelných důvodů až dosud zcela ignorovalo muzejnictví v procesu přípravy a předcházejících připomínkových řízeních tohoto zákona. Návrh zásad se podařilo exekutivě AMG získat až 26.III., ačkoliv závěrečné připomínkové řízení mělo být provedeno do 24.III. Při zasedání senátu se ustavila skupina, která v průběhu jednání připravila koncept stanoviska AMG k zásadám zákona o památkové péči, stejně tak jako k němu vypracovali stanovisko v průběhu jednání zástupci muzejních archeologických pracovišť, kteří byli za tím účelem

do Prahy rovněž přizváni. V této záležitosti senát uložil exekutivě, aby formulované stanovisko k návrhu zákona o památkové péči urychleně dopracovala a předložila jej ministru kultury ČR, podle okolnosti též poslancům ČNR. Senát byl dále informován o stavu problematiky se zákonem o restaurátorské komoře a právní úpravě konzervace, restaurování a preparace sbírek v muzeích. S postojem exekutivy k této problematice byl vysloven souhlas. Dopis ministru kultury ve věci okresních muzeí a ve věci návrhu zásad zákona o památkové péči mají k dispozici nyní všichni členové senátu (přiložen k zápisu z jednání), informovat o jeho obsahu budeme v příštím čísle. Bohužel až do příštího čísla se také dostane informace o vývoji problematiky právní úpravy konzervace, restaurování a preparace muzejních sbírek.

KONTAKTNÍ ADRESY ČLENŮ SENÁTU
(pokračování)

Členové senátu s hlasem poradním

Předsedové regionálních kolégijí

Kolegium středočeských muzeí
PhDr. Tamara Čapková
Středočeské muzeum
252 63 Roztoky u Prahy
č. tel. 02/396188

Kolegium muzeí loketského
a chebského regionu
PhDr. Jiří Martínek
Karlovarské muzeum
Zámecký vrch 22
360 01 Karlovy Vary
č. tel. 017/26995, 26253

Kolegium západoceských muzeí
PhDr. Irena Bukačová
Muzeum okresu Plzeň - sever
Mariánský Týnec
331 41 Kralovice
č. tel. 0182/96410

Kolegium muzeí
severozápadních Čech
PhDr. Dušan Špička
Regionální muzeum
Zámecké nám. 14
415 00 Teplice
č. tel. 0417/28876, 25085

Kolegium muzeí Českého ráje
a Podkrkonoší
PhDr. Miroslav Cogan
Okresní muzeum Českého ráje
Skálova 71
511 01 Turnov
č. tel. 0436/22106

Kolegium severočeských muzeí
PhDr. Jan Mohr
Severočeské muzeum
Masarykova 11
460 01 Liberec
č. tel. 048/25303, 23765-6

Kolegium východočeských muzeí
Ing. Milena Burdychová
(zároveň člen delegovaný do
senátu českou komorou,
adresa viz tam)

Kolegium muzeí Prácheňská
PhDr. Miroslav Špecián
Muzeum středního Pootaví
Hrad
386 11 Strakonice
č. tel. 0342/22231

Kolegium muzeí
jihozápadních Čech
PhDr. Jan Dolák
Okresní muzeum
Balbínovo nám. 19/I
377 11 Jindřichův Hradec
č. tel. 0331/22121, 23514

Kolegium jihočeských muzeí
PhDr. Jana Panenková
Jihočeské muzeum
Dukelská 1
370 51 České Budějovice
č. tel. 038/37461, 37252

Kolegium šumavských muzeí
Ing. František Procházka
Okresní muzeum
Horní náměstí 13
383 01 Prachatice
č. tel. 0338/2419

Kolegium muzeí kraje
bratří Čapků
a B. Němcové
PhDr. Luděk Mühlstein
Muzeum B. Němcové
Maloskalická 47
552 03 Česká Skalice
č. tel. 0441/52406

Kolegium brněnských muzeí
PhDr. Dušan Uhliř, CSc.
Muzeum města Brna
Hrad
662 24 Brno

Kolegium středomoravských muzeí
RNDr. Vlastimil Tlusták
(zároveň člen senátu delegovaný
moravskoslezskou komorou, adresa
viz tam)

Komise botaniků
RNDr. Ivan Růžička
Muzeum Vysočiny
Masarykovo nám. 55
586 01 Jihlava
č. tel. 066/20091, 29728

Předsedové oborových komisí

Komise pro novodobé dějiny
PhDr. Stanislav Slavík
Národní muzeum
Truhlářská 8
110 00 Praha 1
č. tel. 02/2315138

Komise etnografická
PhDr. Vanda Jiříkovská
Středočeské muzeum
252 63 Roztoky u Prahy
č. tel. 02/396118

Komise archeologická
PhDr. Karel Sklenář, CSc.
Národní muzeum
Václavské nám. 68
115 79 Praha 1
č. tel. 02/269451-9

Komise numismatická
PhDr. Eduard Šimek, CSc.
Národní muzeum
Václavské nám. 68
115 79 Praha 1
č. tel. 02/269451-9

Komise konzervátorů,
restaurátorů a preparátorů
Zdenka Kuželová, akad. mal.
Uměleckopůvýslové muzeum
ul. 17. listopadu
110 01 Praha 1
č. tel. 02/230017

Komise přírodovědců
RNDr. Vlastimil Tlusták
(viz výše jako volený
člen senátu a předseda
regionálního kolegia)

Komise geologů
RNDr. Anna Pfeiferová
Moravské zemské muzeum
Zelný trh 6
659 37 Brno
č. tel. 05/22241

Komise zoologů
RNDr. Karel Pecl
Prácheňské muzeum
Velké nám. 114
39724 Písek
č. tel. 0362/ 4731, 4732

Odborná kolegia

Kolegium státních
regionálních muzeí
RNDr. Alois Čvančara
Severočeské muzeum
Masarykova 11
460 01 Liberec 1
č. tel. 048/25303

Ostatní členové senátu

RNDr. Milan Stloukal, CSc.
ředitel
Národní muzeum
Václavské nám. 68
115 79 Praha
č. tel. 02/2366144

PhDr. Jaromír Kalous
ředitel
Slezské zemské muzeum
Tyršova 1
746 46 Opava
č. tel. 0653/211446

OBNOVENÍ KOMISE
NOVODOBÝCH ČESKÝCH DĚJIN
(komise pro dokumentaci
a studium českých dějin
ve 20.stol.)

Shromažďování dokumentace a studium novodobých českých dějin patří určitě k nutným úkolům historických pracovišť.

Muzea mají dva důvody účasti při této práci: mají povinnost ucelovat své sbírky a doplňovat je o soudobou dokumentaci a povinnost zhodnocovat a popularizovat tuto činnost a její výsledky.

Řadu problémů s tím souvisejících bychom pravděpodobně lépe řešili po vzájemné úradě. Proto vám navrhoji, bývalým členům komise nových dějin i všem zájemcům, obnovit činnost oborové komise, učinit ji orgánem Asociace českých muzeí a galerií, a zpočátku postupovat následujícím způsobem:

1. Ve druhé polovině února a v březnu 1992 navázat potřebné kontakty mezi zájemci prostřednictvím prozatímního koordinačního místa - oddělení novodobých českých dějin Národního muzea.

2. V dubnu 1992 se sejít na schůzce, při níž by bylo možno hovořit o poslání komise a plánu její práce. Zde by bylo zvoleno vedení komise (bylo by rovněž možno sjednat společný

postup při muzejní dokumentaci voleb do zastupitelských orgánů);

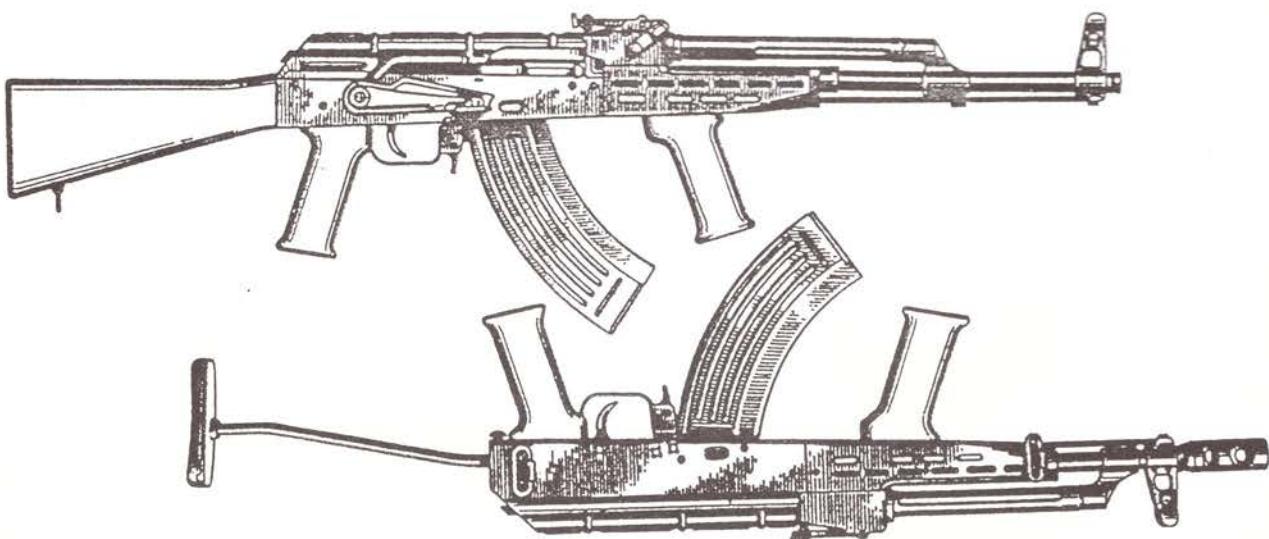
3. Do června 1992 sestavit a vydat adresář všech pracovišť (pracovníků) v mezejích, zabývajících se problematikou českých dějin ve dvacátém století.

4. V říjnu, na další schůzce, dále jednat o problémech rekognoskovaných během počátku činnosti. (V rámci dohody o spolupráci sjednat dohodu o postupu prezentace dějin prvního odboje. Blíží se 75. výročí vzniku ČSR. K němu se již nyní připravují výstavy a expozice.

Jak je zřejmo, návrh, který vám předkládám, by měl umožnit:

- spolupráci při řešení problémů, na které jako jednotlivci nemáme dost sil
- prosazení našich specifických zájmů při jednání Senátu Asociace
- přípravu programu nejrůznějších potřebných konzultací a setkání
- přípravu dohody, usilující o sjednocování zájmů a zamezení střetů při sbírkotvorné i prezentační činnosti.

PhDr. Stanislav Slavík
Národní muzeum Praha

USNESENÍ Z JEDNÁNÍ SENÁTU AMG DNE 19.III.1992.

Senát AMG schvaluje:

1. Návrh exekutivy na jmenování PhDr. Pavla Cypriana z Moravského zemského muzea v Brně tajemníkem AMG.
2. Návrh exekutivy, aby AMG uzavřela smlouvu s firmou Public History, s.r.o., Čáslavská 15, Praha 3 na zprostředkování případných právnických služeb pro členská muzea AMG, případně podle potřeby na další specializované služby.
3. Aby exekutiva jednala s MK ČR o možnosti zřídit profesionální odborné pracoviště AMG. Návrh smlouvy a projekt konkrétního řešení předloží exekutiva ke schválení senátu do 30.VI.92.
4. Doporučit všem muzeím AMG, aby umožnil volný vstup na výstavy a expozice všem zaměstnancům členských muzeí AMG. V této souvislosti vydá AMG podle požadavků členských muzeí průkazy člena AMG pro pracovníky těchto muzeí a pro individuální členy AMG (zajistí exekutiva do 30.VI.92).
5. Ustavení pracovní skupiny pro přípravu prováděcího předpisu navrhovaného zákona o tvorbě, odborné správě a využívání kulturního dědictví v muzeích a galeriích a skupiny pro přípravu programu "regionálního ústavu". Dále bude exekutivou ustavena skupina zajišťující přípravu podílu AMG na konání kongresu "Československo, Evropa a svět: věda a umění v mezinárodních souvislostech" a skupina pro přípravu semináře Setkání s muzeologií IV.
6. Předložený a v průběhu jednání doplněný návrh úkolů AMG na r.92. Exekutiva program AMG doplní o přehled plánu činnosti oborových komisí AMG.

7. Předložený návrh na stanovení výše členských příspěvků na r.1992. Členové AMG zaplatí příspěvek na výzvu sekretariátu. Členové, kteří plánují provést ve prospěch AMG své služby, předloží jejich rozpočet na r.1992 exekutivě a do výše tohoto předpokládaného rozpočtu nemusí příspěvek na první výzvu sekretariátu uhradit. Takové organizace potom musí ke 30. XI. 92 podat sekretariátu AMG zprávu o skutečné hodnotě poskytnutých služeb ve prospěch AMG a vypořádat finanční rozdíl.

8. Předložený návrh rozpočtu AMG na rok 1992

Senát ukládá

9. Pro uvažovaný návrh usnesení vlády ČR, které by mělo navazovat na připravovaný návrh novely zákona ČNR o okresních úřadech a které by mělo obsahovat výčet institucí, jež by mohly nadále zřizovat okresní úřady, připravit přehled těch regionálních muzeí, která by svým významem a charakterem činnosti měla být zřizována okresními úřady. Pro zpracování tohoto přehledu vyjít ze schválených kritérií: počet a charakter sbírek, počet a složení odborných pracovníků, charakter muzea a jeho činnosti do r.1945. Přehled zpracovat prostřednictvím české a moravskoslezské komory tak, aby mohl být předložen ke schválení senátem do 15.IV. 1992.

ÚKOLY AMG NA ROK 1992

1) Podíl na přípravě zákona o muzejnictví.

1. Zajistit připomínkové řízení ke konečnému znění návrhu zásad zákona o tvorbě, odborné správě a využívání kulturního dědictví v muzeích a galeriích (dále jen zákon o muzeích). /exekutiva, legisl. kolegium/

2. Podíl na zpracování paragrafovitého znění zákona o muzeích a zajištění připomínkového řízení návrhu v muzeích a galeriích.

3. Zpracovat návrh prováděcího předpisu k zákonu o muzeích. /pracovní skupina AMG/ Pozn: závisí termínově na dopracování a schválení návrhu zásad zákona.

2) Uplatňovat potřeby a zájmy muzeí při legislativní úpravě podmínek pro konzervaci, restaurování a preparování sbírek muzeí. /exekutiva, legisl. kolegium, oborová komise konzervátorů a preparátorů/

3) Uplatňovat potřeby a zájmy muzeí při legislativní úpravě podmínek pro otázky povolování obchodního vývozu předmětů muzejní hodnoty a pro zajištění předkupního práva muzeí a galerií. /exekutiva, legisl. kolegium, podle potřeby pracovní skupina/

4) Projednat s MK ČR způsob, jak dosáhnout, aby připravované legislativní změny ve vztahu k činnostem muzeí a galerií byly poskytnuty k vyjádření AMG a tím vytvořena možnost uplatnit oprávněné zájmy muzeí a galerií. Informovat o této krocích průběžně všechna členská muzea a galerie. /exekutiva, legisl. kol., oborové komise v rámci svého zaměření/

5) Zpracovat návrh modelu sítě státních, respektive zemských muzeí, jako základního článku pro organizační výstavbu muzejnictví ČR. V tomto modelu řešit otázku pojetí regionálních muzeí (resp. regionálních ústavů) v intencích potřeb rozvoje regionalismu s přihlédnutím k pozitivním stoletým tradicím našeho muzejnictví i s využitím některých zahraničních zkušeností. V návaznosti na to řešit palčivý problém dělby práce a součinnosti s oblastí památkové péče (vymezení vzájemných kompetencí s památkovými ústavy, resp. pam. úřady). Obdobným způsobem navrhnutou součinnost, resp. racionální vymezení kompetencí se stávající strukturou regionálních orgánů ochrany přírody.
/exekutiva, pracovní skupina/

6) V souladu se stanovami AMG budovat organizační strukturu AMG a řešit otázku efektivnosti vzájemných vazeb jednotlivých článků.

1. Vydat vnitřní předpisy pro fungování sekretariátu AMG a pro vedení účetní agendy. /správní kolegium - do 30.V. 92/

2. Provést kontrolu hospodaření s prostředky AMG k 31. XII. 1992. /revizní kolegium/

3. Stanovit výši členských příspěvků, rozpočet a plán úkolů AMG na rok 1992. /exekutiva, správní kolegium/

4. Usilovat o vybudování profesionálního pracoviště AMG pro potřeby muzeí. /exekutiva po schválení senátem/

5. Pokračovat ve vytváření sítě oborových a regionálních kolégijí, případně dalších oborových komisí.

7) Zajistit vydávání Věstníku AMG a usilovat o rozšíření jeho rozsahu, případně i větší periodicity. /předseda AMG, sekretariat/

8) Zajistit podíl AMG na konání kongresu "Československo, Evropa a svět: věda a umění v mezinárodních souvislostech".
/předseda AMG, pracovní skupina/

9) Připravit seminář Setkání s muzeologií IV. na téma regionální muzejnictví (pracovní název), předpokládaný termín září až říjen 92. /dr.P.Šuleř a pra-

ČINNOST OBOROVÝCH KOMISÍ AMG

komise botanická: ✓

- připravit třídenní seminář botaniků muzeí ČSFR 2.-4.VI.92 v Národním parku Podyjí (1 exkurze). Spolupořadatel JM Znojmo.

komise geologicko-mineralogická: ✓
- připravit třídenní seminář geologů ve Znojmě (2 exkurze) 15.- 18. VI. 92. Spolupořadatel JM Znojmo a Moravské zem. muzeum Brno.

- pracovní setkání v Ostravském muzeu (u příležitosti 100.výr. narození Dr.Ing. Václava Šusty), říjen 92. Spolupořadatel Ostravské muzeum a MZM Brno.
- sestavit adresář pracovníků geologických věd v muzeích ČR.

komise zoologická: ✓

- připravit seminář zoologů muzeí ČR 26.-28.V.92 v České Lípě (2 exkurze). Spolupořadatel OVM Česká Lípa.

- vydat sborník příspěvků ze semináře a aktualizovaný soupis zoologických pracovišť v muzeích ČR.

komise archeologická:

- celostátní seminář muzejních archeologů v Kutné Hoře 20.-21.V.92 (Archeologie v regionech a připravovaný zákon o památkové péči).
- práce na využití výpoč. techniky při evidenci sbírek s důrazem na problematiku sjednocení terminologie.
- aktualizace adresáře muzejních archeologů ČR.

covní skupina/. Podpořit případné celostátní semináře připravované jinými muzei nebo sdruženími.
/exekutiva AMG/

10) Zajistit kontakt se sdělovacími prostředky při prezentaci problémů a otázek perspektiv muzejnictví v ČR i při popularizaci činnosti AMG.

komise etnografická:

- koordinace akcí muzeí ke 100.výr. Národopisné výstavy českoslovanské (1995)
- aktivizovat činnost regionálních sekcí
- pracovní zasedání v OM Frýdek Místek 10.-11.IX.92 (Etnograf v regionálním muzeu). Spolupořadatel OM Frýdek-Místek.

komise numismatická:

- znovuustavení komise a zpracování (aktualizace) programu činnosti muzea.

komise novodobých dějin a soudobé dokumentace:

- znovuustavení komise a 2 pracovní zasedání
- vydat adresář pracovišť a pracovníků v muzeích ČR zabývajících se problematikou českých dějin 20. stol.
- koordinace muzejních programů k 75.výr. vzniku ČSR (1993)

komise konzervátorů, restaurátorů a preparátorů: ✓

- podíl na řešení legislativních otázek ve vztahu k oboru a ochraně kult.dědictví
- návrh na dokumentaci konzerv., rest. a prep. prací v muzeích ve vztahu k možnosti využití výpočetní techniky
- vypracování etického kodexu oboru na základě stanov ICOM
- seminář na téma všeobecné konzervace v Jihomoravském muzeu ve Znojmě (termín bude upřesněn). Spolupořadatel JM Znojmo.
- 4 pracovní zasedání předsednictva komise, práce v sekcích.

ROZPOČET AMG NA ROK 1992

I. Příjmy (členské příspěvky)	Kčs 370 000,--
II. Výdaje	Kčs 370 000,--
1. Cestovné (náklady pro exekutivu a senát)	Kčs 40 000,--
2. Provozní náklady a nájemné (jednání orgánů AMG)	Kčs 20 000,--
3. Poštovné a spoje	Kčs 20 000,--
4. Oborové komise, regionální kolegia a oborová kolegia (exkurze, semináře)	Kčs 80 000,--
5. Tisk Věstníku a další tisky	Kčs 30 000,--
6. Náklady na sekretariát (refundace mzdových nákladů, rozmnožování, počítač)	Kčs 30 000,--
7. Kongres	Kčs 3 000,--
8. Externí služby	Kčs 20 000,--
9. Rezerva pro příp. zahraniční aktivity	Kčs 20 000,--
10. Rezerva pro případné zřízení odborného pracoviště a poskytování fin. pomoci muzeím v krajní nouzi	Kčs 107 000,--

K OTÁZKÁM PRIVATIZACE
ČESKÝCH A MORAVSKOSLEZSKÝCH
MUZEÍ A GALERIÍ
(diskusní příspěvek na sněmu
AMG 12. prosince 1991)

Celková koncepce reformy československé ekonomiky zasahuje zplna také oblast rozpočtových a příspěvkových organizací. Je zřejmé, že mimo proces privatizace nemůže nikdy do důsledků existovat v hřejivé náruči státu ani organizace typu muzea nebo galerie. To je koneckonců zřejmě také z legislativních kroků, které nevylučují a priori proces privatizace, byť návrh řešení je zcela mlhavý. Domnívám se však, že je možno navrhnut základní principy, které by mohly vytvořit podmínky pro nové chápání činnosti muzeí a galerií, podmínky, které vycházejí ze situace u nás před rokem 1948, i ze

srovnatelných podmínek zahraničních. Tyto podmínky se dají stručně shrnout do několika zásad, jež mohou sloužit jako podklad pro další diskusi:

1. Navrhovaný systém nemůže být jediným způsobem existence příspěvkových organizací muzejního či galerijního typu. Můsíme i nadále počítat s několika výraznými organizacemi státního typu, shromažďujícími předměty a objekty typu národní kulturní památky. Mimo tyto organizace zcela jistě budou mít své místo muzea a galerie obecní, soukromé či církevní. Jakákoli modelace ve významu vzorového organizačního či vztahového prototypu by byla škodlivá a nežádoucí. Mnohost forem jen odráží mnohost podob a potřeb, vážících se k fenoménu muzea. Předpokládám proto, že v budoucnu budou vedle sebe existovat velká muzea státní, muzea regionální (zemská,

oblastní) napojená na státní rozpočet, muzea obecní, muzea soukromá a církevní, muzea podniková (firemní, komerční).

2. Stojí však za úvahu, že bude i nadále v zájmu státu, aby vytvořil podmínky pro uchování takového množství předmětů a objektů, které by mělo vytvořit něco jako fundus "veřejného zájmu". To znamená objektů, tvořících věcnou paměť národa, kulturního a přírodního bohatství, tradic a znalostí. Mimo to existence vlastní sítě muzeí má mimořádný význam pro proces obnovy krajiny, země, republiky, pro ozdravění sociální a morální struktury komunit. Je třeba uhájit existenci muzeí jako sítě dokumentačních, výzkumných a prezentačních pracovišť, bez kterých je kultivace regionů nemyslitelná.

Jedná se o imanentní sociokulturní strukturu, jejíž absence nebo disfunkce by měla vážné následky pro ekonomickou, ekologickou i sociální stabilitu komunity. Z tohoto poznání pramení přímý zájem státu na rádném fungování této struktury.

3. Není však naprostě nutné, aby pro zachování, fungování a rozvoj této struktury existovaly státní organizace. Stát může zajistit tuto potřebu smluvním způsobem, dotacemi, přímou zakázkou a dalšími, z tržní ekonomiky dobré známými způsoby.

4. Privatizace v této oblasti pak znamená přenesení břemena péče o tuto specifickou oblast ze státu na privátního zájemce, přičemž cílem privatizace není ani tvorba zisku ve prospěch privátního provozovatele muzea, ani finanční odbřemenění státu. Plně musí být respektován mezinárodní statut muzea jakožto nevýdělečné organizace, čemuž je třeba rozumět tak, že příjmové

položky z činnosti muzea budou sloužit k zajištění činnosti této organizace, nikoliv tvorbě zisku ve prospěch (osobní) provozovatele.

5. Je možno si představit v zásadě dva typy provozovatele muzea - soukromou fyzickou a soukromou právnickou osobou. Ačkoliv v praktické realizaci mohou samozřejmě oba typy splývat, přesto bych se klonil k představě soukromé právnické osoby, provozující muzeum. Toulouhou by byla organizace typu "Muzejní spolek", který uzavře s příslušným státním orgánem smlouvu o provozování muzea. Tento spolek se smlouvou zaváže

- ochraně sbírkových fondů
- k rozšiřování sbírkových fondů
- k dokumentaci vymezené oblasti (jak prostorově, tak tematicky)
- k ochraně, údržbě a rekonstrukci vymezených objektů
- k řádnému zpřístupňování sbírkových fondů
- k další aktivaci návštěvníka apod.

Stát se prostřednictvím svých orgánů zaváže

- k finančnímu zajištění nákladů spojených s výše uvedenými povinnostmi muzea
- k bezplatnému pronájmu potřebných prostor a prostředků

Smlouva musí samozřejmě obsahovat celkovou částku, kterou si stát objedná nutnou péči o svůj majetek. Stanovení této částky bude odvislé na ukazatelech typu počtu sbírek, počtu a charakteru místností a budov, nezbytných pro zajištění výše uvedených funkcí, rozsahu dokumentace regionu, charakteru a kvality svěřených hodnot apod. Garantem pro výpočet této částky (blížící se svým charakterem tomu, co jsme kdysi v AMG nazývali "záchovnou dávkou") by mohly být orgány Asociace českých a morav-

skoslezských muzeí a galerií. Stát by samozřejmě byl oprávněn kontrolovat, zda smluvní částka je vynakládána na výše stanovené účely a zda kvalita odvedené práce odpovídá vynaloženým prostředkům.

6. Příslušný subjekt - muzejní spolek, který by měl svou řádnou vnitřní strukturu, by pro potřeby plnění výše uvedeného zadání vytvořil kádr zaměstnanců, a to jak pracovníků ve stálém pracovním poměru, tak pracovníků na přechodnou dobu (např. na zpracování významné numismatické sbírky je zapotřebí jednoho špičkového pracovníka na dobu řekněme tří let - poté nebude již trvale numismatik v muzeu nezbytný). Představenstvo spolku by mělo právo jako zaměstnavatel přijímat a propouštět pracovníky nezbytné pro výše uvedeného zadání.

7. Lze očekávat zvýšenou vnitřní efektivitu organizace, odstranění přezaměstnanosti, odchod málo schopných pracovníků, racionalizaci všech procesů. Tímto způsobem by došlo k podstatně efektivnějšímu využívání státních prostředků, vyhrazených pro tento účel.

Samozřejmě mimo smluvní částku by stát mohl poskytovat další dotace, případně úvěry příslušnému spolku.

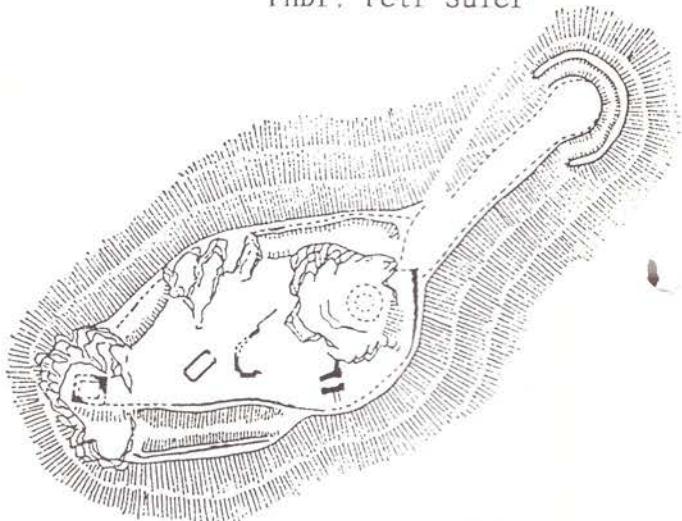
8. Všechny prostředky, získané obchodní, případně produkční činností spolku - muzea, by byly zpět použity pro zkvalitnění či rozšíření činnosti muzea (publikační činnost, další opravy a rekonstrukce, rozšíření oborové apod.). Výše těchto příjmů nebude mít žádný vliv na smluvní částku.

9. Vliv státu v oblasti památkové péče, ochrany přírody, kontroly dodávek, bude zachován prostřednictvím příslušných or-

gánů státní správy.

10. Vzhledem k zatímní neobvyklosti tohoto postupu doporučuji prověřit systém experimentálně na některém z muzeí a po dvou - tříletém provozu odborně vyhodnotit. Po korekcích pak vypracovat podmínky pro širší aplikaci.

PhDr. Petr Šuleř

PŘEDBĚŽNÉ VYHODNOCENÍ 1. ETAPY PRŮZKUMU VÝSLEDKU UPLATNĚNÍ NĚKTERÝCH LEGISLATIVNÍCH NOREM PŘI PŘEVODU BUDOV A SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ Z VLASTNICTVÍ MUZEÍ A GALERIÍ NA JINÉ OSOBY (předneseno na sněmu AMG 12. XII. 1991
PhDr. Petrem Šuleřem)

Celá řada legislativních změn, která proběhla v letech 1990 - 1991, zasáhla v té či oné míře také sféru našich muzeí a galerií. Nemůžeme - a ani nechceme - se stavět proti nápravě křivd, spáchaných na fyzických i právnických osobách komunistickým režimem po roce 1948. Budeme hájit práva občana a budeme napomáhat každému krok, který odstraní křivdy, jež ve svých důsledcích poškodily také naše organizace.

Nemůžeme však nikterak zakrývat skutečnost, že aplikace některých zákonních norem přináší muzeím značné problémy, některé kroky pak přímo ohrožují samotnou existenci organizací, anebo, což je ještě horší, existenci vlastních sbírek. Není samozřejmě vyloučeno, že soukromý vlastník budovy a sbírek bude o tyto celonárodně významné památky pečovat lépe, než stát. Praxe nás však utvrzuje v tom, že tento přístup je zcela ojedinělý a že aplikace správných zákonních norem tak může přinášet ovzduší právní, ekonomické i odborné nejistoty, nehledě již k narůstající nejistotě sociální. Existuje již řada příkladů dokumentujících prudce se zhoršující úroveň péče o kulturní památky, budovy, přírodní rezervace a muzejní a galerijní sbírky.

Tato situace pak může ve svých důsledcích zpochybnit proces nápravy pokřivených zákonních norem, anebo odstranění nezákonnosti. Muzea a galerie se tak mohou stát paradoxně posledními oběťmi komunistického legislativního pseudosystému.

V následujícím rozboru si všimám těch nejmarkantnějších profilujících prvků, charakteristických pro současnou situaci (listopad - prosinec 1991). Na náš dotazník neodpovídely zdaleka všechny organizace, i přesto se podařilo zachytit typické dnešní trendy. Jedním z nich například vysoký počet dosud neuzavřených jednání, příprava některých soudních sporů o navrácení potvrzených, avšak zatím nepředaných objektů. Je však zřejmé, že počet problémových operací roste a do velmi vážných existenčních starostí se bude dostávat cca 20 % muzeí a galerií.

1 aa:	Došlo k dezintegraci	11	10.12 %
1 ac:	Došlo k nové integraci	5	4.6 %
1 b:	Převedeno do vlastnictví obce	1	0.92 %
2 aa:	Převod budov na základě zák. 403/91	14	12.88 %
2 ab:	Převod budov na základě zák. 87/91	7	6.44 %
2 ac:	Převod budov na základě jiných norem	5	4.6 %
2 ae:	Rešení jiným způsobem	4	3.68 %
2 ba:	Převod sbírek na základě zák. 403/91	18	16.56 %
2 bb:	Převod sbírek na základě zák. 87/91	20	18.40 %
2 be:	Převod jiným způsobem	3	2.76 %
2 ca:	Muzeum je po převodu vlast. budov v nájmu	10	9.20 %
2 cb:	S převodem budov souvis. finanční vyrovnaní nároků	3	2.76 %
2 cc:	Po převodu vlastnictví uzavřena dohoda o spolupráci	2	1.84 %
2 ce:	Předměty byly převedeny, avšak zapůjč. muzeu	3	2.76 %
2 cf:	Nárok na vrác. potvrzen, k předání zatím nedošlo	13	11.96 %

3 aa: Převod budov do vlastnictví církve a řádů na základě zák. 298/90	4	3.68 %
3 ab: Převod budov do vlastnictví církve a řádů na základě zák. 338/91	5	4.60 %
3 ae: Nedošlo zatím k převodu vlastnictví církvi a řádům, avšak nárok byl potvrzen	5	4.60 %
3 ba: Převod sbírek do vlastnictví církví a řádů na základě zák. 298/90	1	0.92 %
3 bb: Převod sbírek do vlastnictví církví a řádů na základě zák. 338/91	2	1.84 %
3 bc: K převodu církvi a řádům zatím nedošlo, avšak nárok byl potvrzen	6	5.52 %
3 db: Uzavř. dohoda o vyklizení a předání budov	2	1.84 %
3 dc: Uzavř. dohoda o pronájmu	6	5.52 %
3 dd: K dohodě nedošlo, budova bude předána po 10 letech	2	1.84 %
3 de: Došlo k dohodě o zapůjčení sbírkových předmětů	3	2.76 %

Z předcházejících údajů vyplývá několik zajímavých závěrů:

1. Stávající situace mnohem více ohrožuje veliké organizace. Menší organizace (např. muzea, která byla vždy městská), jsou zatím ohrožena méně, zejména pak v případě vrácení budov. U velkých muzeí dochází v několika případech přímo k ohrožení existence organizace, ale současně k ohrožení existence sbírek.

2. Při vrácení budov církvi, řádům a kongregacím dochází k velmi diferencovaným postojům jednotlivých oprávněných osob. Zatímco v některých případech dochází k přijatelným nebo i výhodným dohodám (např. řádu je vrácena budova, pouze malá část slouží jako klauzura, větší je poskytnuta bezplatně muzeu, které naopak zajišťuje otop a údržbu celé budovy, řádoví bratři pomáhají např. při zpřístupňování klášterní knihovny), v jiných případech jsou kladený požadavky na hranici (a ve dvou případech za hranicí) únosnosti. Věřme, že je pouze shodou okolností, že v těchto případech zastupuje řád profesionální agentura.

3. Přestože je třeba zaujmout teorii, že správní orgány nemohou zasahovat do odborných a dalších záležitostí organizací, není možno omluvit liknavost, s jakou zejména ministerstvo kultury přistupuje při žádostech o podporu při jednání s oprávněnými osobami. V případě Technického muzea v Brně pak jde doslova o nezodpovědnost.

4. Případy vrácení sbírkových předmětů zatím nejsou tak četné, jak se předpokládalo. To je však způsobeno především tím, že nebylo ukončeno projednávání a prokazování nároků na vracení. V některých případech jsou spory řešeny soudní cestou. Lze předpokládat, že s ukončením těchto sporů, které jsou vázány zákonými lhůtami, dojde k prudkému skoku v počtu změn majitele předmětů.

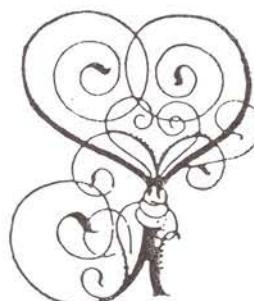
5. Ukazuje se, že v řadě případů bylo postupováno podle jiných, než uváděných norem. Tak například více pozornosti bude muset být věnováno aplikaci zákona č. 229/91 o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, nebo navrácení formou vyřazení ze sbírek.

6. Poměrně málo je známa zásada, že i v případě navrácení sbírkových předmětů na základě některého z platných zákonů platí povinnost muzea vyžádat si k takovému zcizení předmětu souhlas MK ČR. V některých případech nerespektují zásadu souhlasu MK ČR ani starostové některých obcí, požadujících budovy ve smyslu zákona 172/91.

7. Ustanovení § 6 zákona č. 172/91 chrání budovy muzeí a galerií zcela nedostatečně, protože v případě, že budovy těchto organizací byly k 31.12.1946 v majetku obce, nemá muzeum žád-

nou možnost zabránit zrušení muzea, pobočky nebo zneužití budovy. Pokud by obec měla v úmyslu nadále provozovat v takovém objektu muzejní expozici, případně depozitář, případně jiný muzejní provoz, nelze mít proti převodu námitek. Je však zřejmé, že obce získávají tyto budovy pro podnikatelské účely - na provozování hotelů, heren, restaurací atď už formou prodeje budovy, nebo pronájmu, nebo společného podniku. Je třeba upozornit na to, že pokud některé muzeum nebo galerie ve správě MK nebo okresního úřadu zakoupí či jinak získá objekt od okresního úřadu a tento objekt byl k datu 31.12.1946 v majetku obce, může obec (i po rekonstrukci) opět muzeu kdykoliv tento objekt na základě zákona 172/91 odebrat bez jakýchkoli finančních náhrad.

8. Velmi různá je situace v placení místních poplatků. Ve většině muzeí se poplatky neplatí, atď již formou prominutí těchto částeck, nebo pro neznalost věci. Dosti časté jsou však poplatky z využívání veřejných prostranství, z povolení vjezdu motorového vozidla do jádra města (a to i v případě, že v tomto jádru má muzeum své sídlo, tedy i garáz) a ze vstupného. Sporadicky, avšak přece, se objevují rovněž dislokační poplatky. Těžko nalezneme legislativní konensus, který by zavazoval obecní úřady k jednotnému postupu. Na místě však bude morální tlak, osvětlující roli muzeí a galerií v organismu obce, jakož i potřebu tolerance v této oblasti.

KLIMATIZACE, ABK spol. s r. o.
Otakara Ševčíka 58, POB 527
636 00 BRNO, tel.: 05-354830

nabízí:

- * **Odvlhčování**
prostorů archívů, galerií, depozitářů
mobilními odvlhčovači
- * **Zvlhčování**
ovzduší pomocí celé řady zvlhčovačů:
  - Parní
  - Vodní odpařovací
  - Vodní rozstřikovací
  - Vodní ultrazvukové
- * **Klimatizátory**
  - Podokenní
  - Nástěnné
  - Stropní
  - Kazetové
- * **Vzduchotechniku**
pro investiční akce spojené
s klimatizací a chlazením.

